

Brabantse Heerlijkheden

Oude landgoederen en nieuwe natuurgebieden
in aquarel en tekst

*Peter van Tilburg &
Emmanuel Naaijens*

Diemen, 2021

Voorwoord

Voor veel kunstenaars is de eigen leefomgeving een inspiratiebron. Zeker wanneer je door de coronapandemie min of meer aan huis gekluisterd bent en reizen, laat staan verre reizen naar het buitenland, niet tot de mogelijkheden behoren. De kunstenaar kan zijn creativiteit niet onderdrukken en maakt van de nood een deugd. Zo heeft Peter van Tilburg al wandelend en fietsend zijn directe omgeving in vlotte aquarellen tijdens zijn tochten of bij thuiskomst vastgelegd. Daarbij probeert hij de sfeer die hij proeft en voelt onderweg, door licht en kleur met trefzekere toetsen in één keer te treffen. Immers de aquarel als medium leent zich niet voor correctie, dan wordt het een smeerboel. De aquarellen geven een beeld, hoe verschillend het karakter van het landschap in een regio binnen de provincie Noord-Brabant is, hoe rijk en divers de flora en fauna in natuurgebieden en landgoederen zijn.

Het aquarellenproject is spontaan begonnen en gegroeid. Toch kan het ertoe bijdragen ons bewust te worden van de waarde van het landschap dat wij moeten koesteren voor de toekomst, want er is al genoeg in het verleden door toedoen van de mens onherstelbaar verloren gegaan.

Anders dan foto's zijn de aquarellen een zeer persoonlijk beeldverslag en daarmee een uniek tijdsdocument, gezien door de ogen van een kunstenaar die zijn leefomgeving liefdevol beziet. Voor het Andreas Schotel Museum alle reden om bij de boekpresentatie een selectie van deze werken te exposeren.

Wij hopen dat deze verzameling werken de ogen van velen voor de streek opent en hen stimuleert zelf op pad te gaan.

*Peter Thoben, conservator
Andreas Schotel Museum Esbeek*

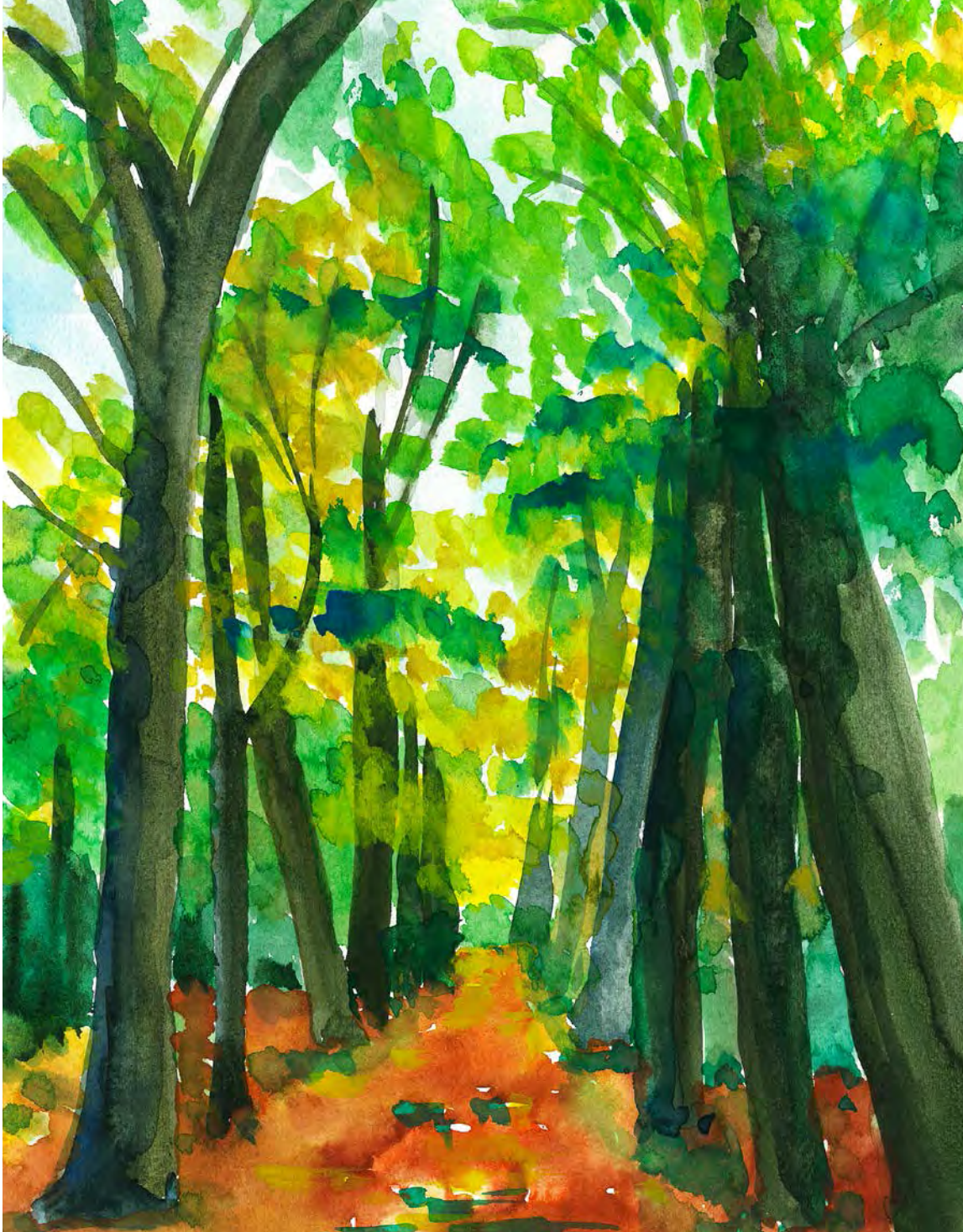

Annanina's Rust

*I*n vergelijking met andere landgoederen in Hilvarenbeek, is Annanina's Rust van bescheiden formaat. Maar erg in trek bij de inwoners die even een ommetje willen maken. Het was de vermogende notaris Emile Huijsmans die eind negentiende eeuw op het landbouw- en heidegebied een landgoed liet

aanleggen. Wie goed oplet ziet hier en daar nog stuifduintjes liggen die herinneren aan de heide.

In een gedeelte dat hij bestemde voor de jacht plantte de notaris dennen-, eiken- en beukenbomen. Huijsmans mocht er overigens geen enkel schot lossen want

Bomenlaan in de herfst

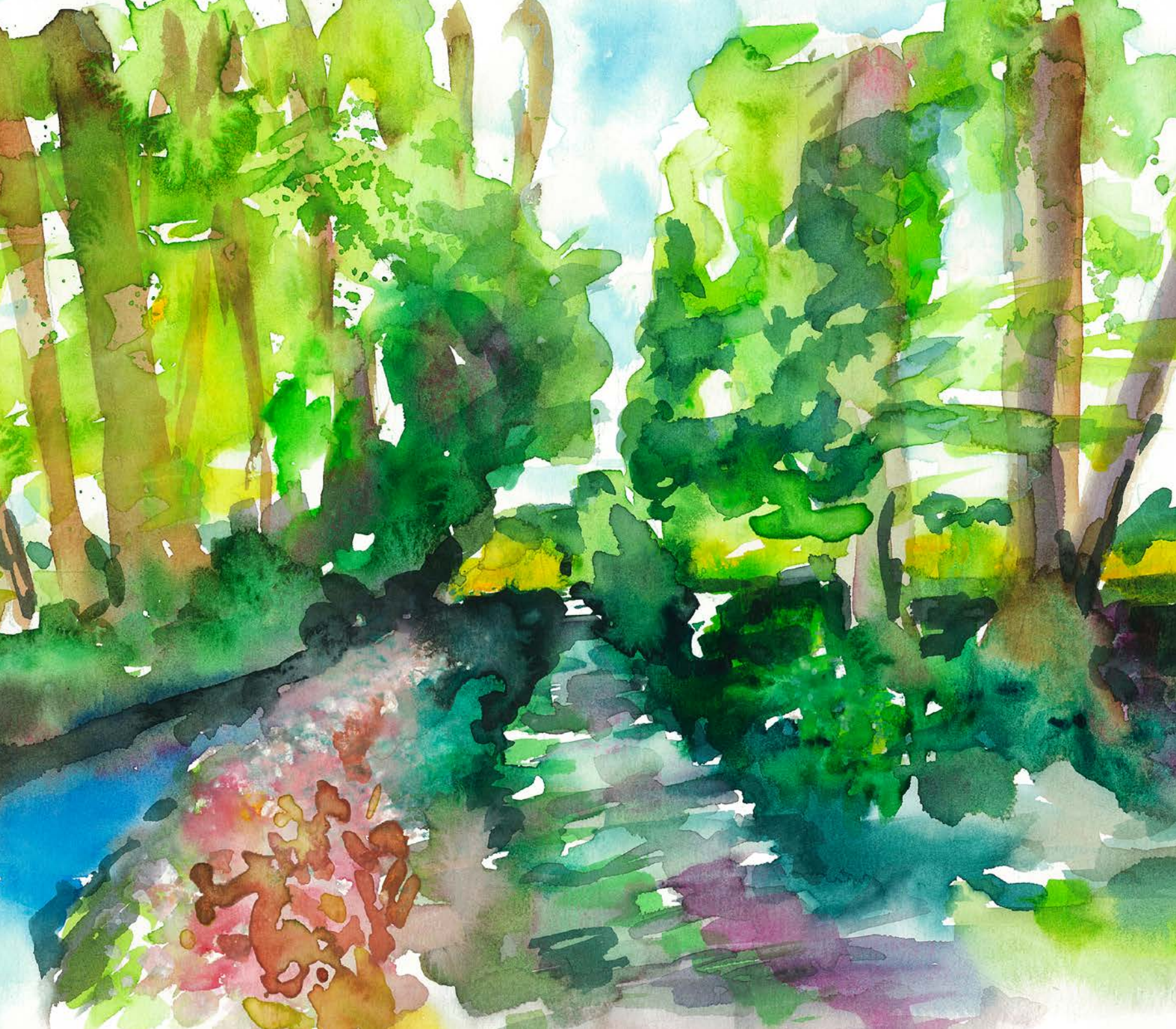

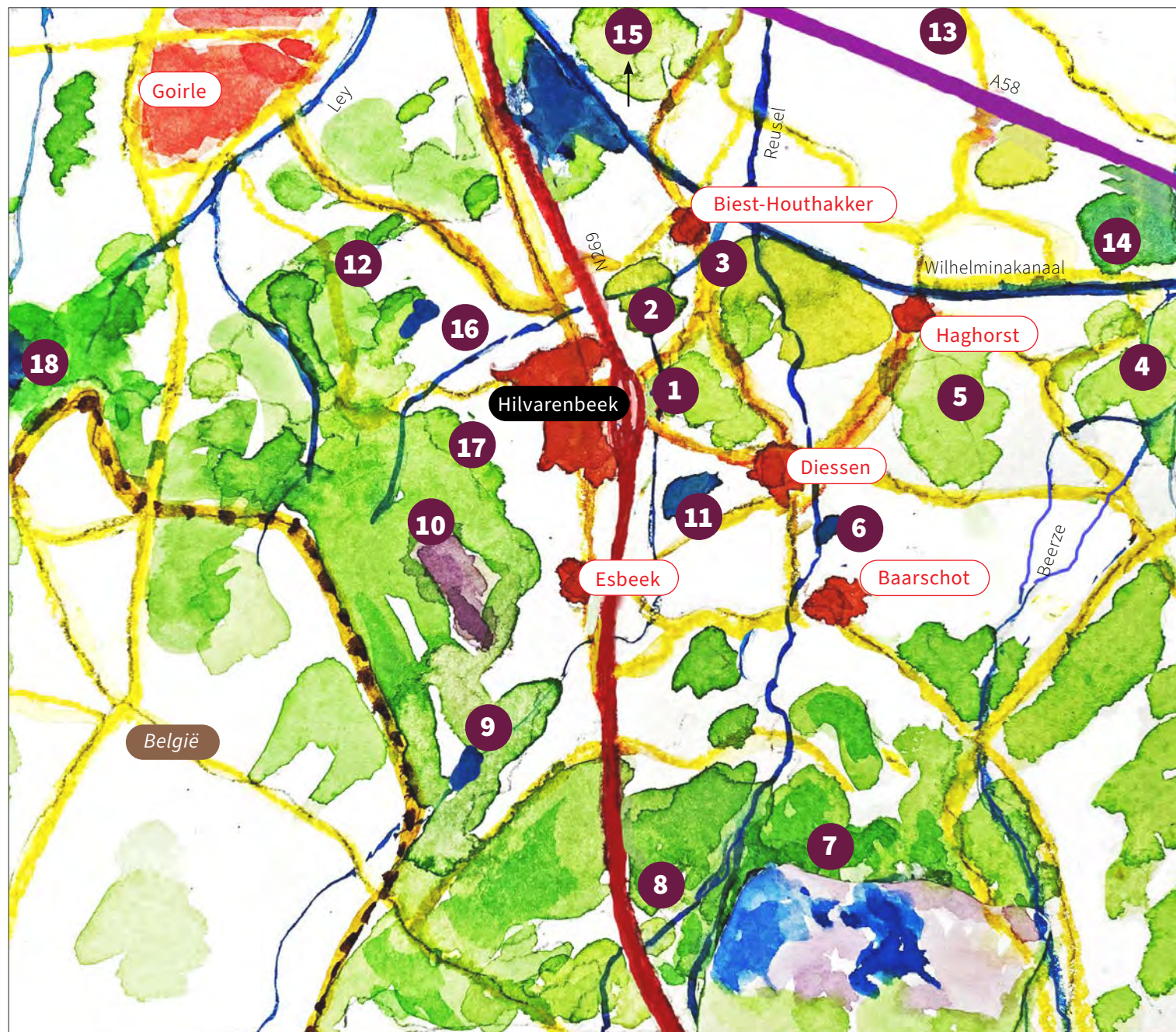
Doorkijkje

pelijke waarde nam daardoor toe. In het bos zijn o.a. exemplaren gesignaleerd van de hazelworm, een zeer zeldzame maar onopvallende reptielensoort.

Aan de westkant van het landgoed liggen kleinschalige weilanden, omzoomd door houtwallen en singels die reiken

tot aan het Spruitenstroompje. Een type landschap dat ooit zo kenmerkend was voor deze streken. Aan de bosrand staat een bijenstal, vroeger een bron van inkomsten voor de lokale bevolking, maar vandaag de dag in stand gehouden door natuurliefhebbers. Want zonder bijen geen biodiversiteit.

1 Annanina's Rust
eigenaar: Brabants Landschap
oppervlakte: 151 ha.

2 De Gooren
eigenaar/beheerder: Brabants Landschap
oppervlakte: 21 ha.

3 Diessens Broek (Landinrichting De Hilver)
eigenaar: Brabants Landschap
oppervlakte: 120 ha.

4 Landgoed Baest
eigenaar: Stichting Landgoed Baest
oppervlakte: 500 ha.

5 Het Stuk
eigenaar: Gemeente Hilvarenbeek
oppervlakte: 143 ha.

6 't Turkaa
eigenaar: Gemeente Hilvarenbeek
oppervlakte: 18 ha.

7 De Utrecht I met De Flaes
eigenaar: a.s.r. Verzekeringen nv
oppervlakte: 2650 ha.

8 Landgoed Wellenseind
eigenaar: Familie Zeeman
oppervlakte: 130 ha.

9 Utrecht II met Broekeling
eigenaar: a.s.r. Verzekeringen nv
oppervlakte: 2650 ha.

10 Roovertsche Heide
eigenaar: Brabants Landschap
oppervlakte: 477 ha.

11 Landgoed Gorp en Rovert
eigenaar: Familie Van Puijenbroek
oppervlakte: 1170 ha.

12 Nestven
eigenaar: Brabants Landschap

13 Leemputten
beheer: KEHV De Ruischvoorn

14 Kerkeindse Heide
eigenaar: Brabants Landschap
oppervlakte: 210 ha.

15 Galgeven
Eigenaar: Brabants Landschap
oppervlakte: 16 ha.

16 eco2eco gebied
eigenaar: Gemeente Hilvarenbeek

17 Groot Loo

18 Halve Maan
eigenaar: Brabants Landschap
oppervlakte: 125 ha.

Inhoud

Annanina's Rust, 9
De Gooren, 17
Diessens Broek en Wilhelminakanaal, 23
Landgoed Baest en Het Stuk, 31
't Turkaa, 39
Land De Utrecht I, 45
Landgoed Wellenseind, 53
Land De Utrecht II, 59
Roover'sche Heide, 67
Landgoed Gorp en Rovert, 77
Bijzondere buitengebieden, 85
Kaart, 94
Colofon, 96

Aquarel omslag: Zicht op Diessen

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door:

- Stichting Jacques de Leeuw
- Waterschap De Dommel
- Stichting van Spreeuwel Mannengasthuis

Stichting Jacques de Leeuw

En met welwillende medewerking van:

- Andreas Schotel Museum Esbeek
- Stichting Het Brabants Landschap

natuur dichtbij huis

Brabants Landschap

Stichting Het Brabants Landschap heeft 4 wandelroutes opgezet langs de locaties van de aquarellen:

www.brabantslandschap.nl/aquarellenroute-west &

www.brabantslandschap.nl/aquarellenroute-oost.

Deze kunstroutes kunnen ook worden gedownload.

Meer informatie over het werk van Peter Van Tilburg:

www.petervantilburg.nl

ISBN 97890 79700 95 0

© 2021, Peter van Tilburg, Hilvarenbeek (beeld) &
Emmanuel Naaijken, Hilvarenbeek (tekst)

Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbenden.

Vormgeving: Sok visueel management

Uitgeverij AMB

www.amb-press.nl - info.amb@xs4all.nl